

Spis treści

Wstęp	7
Rozdział pierwszy	
Dojrzałość dziecka do podjęcia nauki szkolnej	11
1. Pojęcia i kryteria dojrzałości szkolnej	11
2. Dojrzałość intelektualna	14
3. Dojrzałość emocjonalna i społeczna	18
4. Dojrzałość fizyczna	21
Rozdział drugi	
Adaptacja dziecka w szkole	25
1. Rola czynników nerwowych	25
2. Uwarunkowania środowiska rodzinnego	29
2.1. Struktura rodziny	33
2.2. Sytuacja ekonomiczna oraz wykształcenie i zawód rodziców	36
3. Oddziaływania wychowawcze rodziców	38
4. Postawy rodzicielskie	46
5. Wpływ środowiska szkolnego	50
5.1. Zmiana form aktywności dziecka	52
5.2. Problemy adaptacyjne dziecka rozpoczynającego naukę w szkole	59
5.3. Rola nauczyciela w adaptacji dziecka	63
5.4. Powodzenia i niepowodzenia w nauce szkolnej jako wynik funkcjonowania dziecka w szkole	65
Rozdział trzeci	
Założenia metodologiczne badań	71
1. Cel badań i problemy badawcze	71
2. Metody, techniki i narzędzia badawcze	73
3. Osoby badane, organizacja i teren badań	78
4. Uwagi końcowe	79
Rozdział czwarty	
Rodzina jako środowisko opiekuńczo-wychowawcze	81
1. Struktura społeczna rodzin badanych dzieci	83
2. Wykształcenie i zawód rodziców	95
3. Warunki materialne i mieszkaniowe	101
4. Wiek matki i stan zdrowia w okresie ciąży oraz jej przebieg	112
5. Rozwój mowy i motoryki dziecka	119
6. Przebyte choroby dziecka	124
7. Postawy rodzicielskie	126

Rozdział piąty

Adaptacja dzieci do sytuacji i wymagań szkolnych	141
1. Poziom i różnice w rozwoju inteligencji ogólnej, słownej i bezsłownej pomiędzy dziećmi ze wsi i z miasta	141
2. Ocena rozwoju poszczególnych funkcji intelektualnych	154
3. Zachowanie się dzieci w środowisku szkolnym i pozaszkolnym	167
3.1. Motywacja do nauki szkolnej	169
3.2. Zachowania antyspołeczne	173
3.3. Przyhamowanie badanych dzieci	176
3.4. Aktywność społeczna dzieci z grupy P i P ₁	178
4. Zaburzenia emocjonalne badanych dzieci	189
5. Wyniki w nauce a adaptacja szkolna uczniów	193
Zakończenie i wnioski	203
Bibliografia	215